

Szerkesztőség:

I-só kerület 246. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdász, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

Máthé József, Viz Zoltán,

Társ-szerkesztő:

Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények:

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a ki-
adóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 50 kr.

Mi atyánk...

Nyolczszáz kilenczvennyolcz éve, hogy
a magyar nemzet belépett a keresztyénség
nagy családjába.

Szent István király — kinek emlékét
e héten ünnepli a magyar — az 1000-ik
esztendőben lett megkoronázva keresztyén
magyar királynak.

Homály fedi őseink vallását. Biztos ada-
taink nincsenek az ő magyar vallás lé-
nyegéről.

Mit nyert tehát a magyar az elhagyott
ősi vallás kárpótlása fejében?

...Megtanulta a Miatyánkot...

Megtanulta, hogy a jó Isten mindnyá-
junknak édes atyja; tehát ő benne mind-
annyian testvérek vagyunk; egymást testvé-
riesen kell szeretnünk. — Megtanulta...
de megtartotta-e?...

Megtanulta a magyar, hogy ez a mi
Atyánk a mennyben van, hová a boldogság,
az üdvözülés után sóvárgó lélek vágyakozik.
— Megtanulta...de úgy viseli-e magát,
hogy oda be is jusson?...

Naponként elmondja a nép imájában,

hogy szenteltessék meg a te neved. — El-
mondja...százszor is elmondja, míg egy-
szer rágondol, hogy ne káromolja azt a
nagy nevet, minek magas jelentőségét em-
beri elme elképzelni sem tudja.

Jöjjön el a te országod... Eljön, —
itt van közöttünk, — csak ne fertőztessétek
meg gonoszságitokkal.

Legyen meg a te akarated... Mért
zúgolódasz, mért átkozódol tehát, ha rád
nehezednek a megpróbáltatás súlyos terhei,
— mért nem bírsz hát megnyugodni a jó
Isten bölcs intézkedésein?

A mi mindennapi kenyerünket add
meg mi nekünk — ma... Igy imádkozol...
Hát a holnapit?... Azért holnap kell imád-
koznod... Vajjon eszedbe jut-e mindennap
az a nagy hatalom, az az alkotó, a ki téged
teremtett, a ki megtart és vezérel minden
utaidon, a ki igazgatja lépteidet, a ki védő
szárnyaival betakar és a ki áldását árasztja
reád?... Az ő akarata nélkül nem leszesz
képes falatodat szádhoz emelni.

Bocsásd meg vétkeinket, min! mi is
megbocsátunk ellenünk vétetteknek... Üres
beszéd, hogy ha át nem érzed... Hiába

seppégi ajkad, ha szivedben gyűlölet tüze
ég... Nem hallgatja meg, nem hallgathatja
meg a jó Isten imádat, ha ígéreted csalfa, ha
embertársaidnak — az örökkévaló Istenben
testvéreidnek — nem bocsátasz meg, ha
nem bírsz megbocsátani.

De szabadíts meg a gonosztól... Vaj-
jon te magad igyekszel-e elhárítani magad-
tól minden gonoszságot, van-e erőd a go-
noszság kecségető kísértéseinek ellent-
állni?

Szent István király napja ünnepe a
magyar keresztyénségnek, mert az ő révén
tanulta meg a miatyánkot; de ünnepe
lesz az egész nemzetnek — faj és vallás
külömbőség nélkül — ha mindenkinek lel-
kébe vésődnek a miatyánk szavai, ha min-
denki át bírja érezni a magasztos eszmét,
mit e rövid imádság foglal magában, —
ha mindenki meg is tartja, követi is azt, a
mire az imádság oktatta.

Akkor... csak akkor zárhatjuk be ezt
az imát ezekkel a szavakkal, hogy „tied az
ország, a hatalom, a dicsőség.“

Úgy legyen...

Havadi.**TÁRCZA.****Egy nóta.**

Hallottam egy dalt
— Valaha régen —
Viszhangja kísér
Végig az élten...
Varázsszá váltan,
Regébe fonva:
Árva leányról
Szólt a nóta, —
Szólt a nóta.

Csábos ajakról,
Bűvös erővel,
Egy szép, álmodó
Tavaszi éjjel,
Csak áradt, áradt
Csendesen, halkan
S könnyes szemekkel
Úgy elhallgattam, —
Úgy elhallgattam.

Az óta járom
Az élet útját,
S az — küzdést igen —
Örömet nem ad...
Úgy elhallgatnám,
Ha az a nóta
Az árva lányról
Még most is szólna, —
Csak szólna, szólna.

MÁTHÉ ZOLTÁN.

A római fürdő Ó-Budán.

Kevesen tudják a vidéken, hogy közel a fő-
városhoz egy igen kellemes kiránduló hely van,
mely úgy a főváros, mint környeke, különösen pe-
dig Újpest lakosságának kellemes szórakozó és
üdülő helyül szolgál. Ez pedig nem más, mint az
u. n. római fürdő Ó-Budán.

Budapestről a Duna jobb partján állomásozó
szt.-endrei helyi érdekű vonaton lehet kényelmesen
oda jutni, mert e vonatnak megállóhelyét képezi
a fürdő a hajógyár-sziget közelében, Újpestről
pedig a két új dunai vasuti hidon át, már nem
annyira kényelmesen, de igen regényes és gyö-
nyörű kilátásokban gazdag úton.

Az idő nem nagyon kedvezett, midőn este
felé elindultunk Újpestről a római fürdő megte-
kintésére. Az út a két Duna-ágon visz keresztül.
Két hatalmas vashid fogja át a folyau szöke
hajjait, melyeknek a vasutól elkülönített gyalog-
járója van a közönség részére.

Amint az első Duna-ágon átérünk, az újpesti
u. n. „szűnyog-sziget“-re jutunk, a melynek már
neve is elárulja ama kellemetlen specialitását,
hogy nyári időben különösen sok rajta a szűnyog;
arról is nevezetes még e hely, hogy néhány év
előtt itt tartózkodtak a főváros strickoló péklegé-
nyei. Különb a sziget a kellemes sétára eléggé
parkirozva van s vasárnaponként árnyas fái alatt
vidám közönség szokott mulatni cigányzene s a
vendéglős jó kiszolgálása mellett.

Itt van egy különleges magánvállalatnak, a

könyves Tóth Kálmán és Zacharia-féle „hajó és
kotró gyár“-nak telepe, amely gazdag berende-
zésével érdekes tanulmányul szolgál a tudni vágyó
világnak. Van neki egy derek pénztárosa és fel-
ügyelője Pfuhl Gusztáv úr személyében, aki sze-
retetre méltó jovialitással kalauzolja a gyár iránt
érdeklődőket.

A szigetről a másik hidra érve gyönyörű ki-
látás esik a fővárosra, mely egész szépségében
tárul elénk a maga nagyszerű arányaiban és ifjú
üdeségében. A hidon áthaladva széles csinált mész-
kőves úton megyünk tova s csakhamar az Aquin-
cum romjaihoz érünk, mely a kirándulónak igen
érdekes látványul szolgál. Hogy e romok felől tá-
jékozást nyujtsunk olvasóinknak, szükségesnek tart-
juk röviden vázolni azok történetét.

Aquincum város Kr. u. 130—160 körül ke-
letkezett s az evariskus néptörzs telepe volt ere-
detileg. A rómaiak birtokába kerülén, azok azt
első rangú hadászati helylyé emelték, mert a Duna
kanyarodásától nem messze feküdt s így a legal-
kalmassabb pontnak kínálkozott, a honnan a római
birodalom dunai vonalát a Duna és Tisza között
tanyázó szarmata és jazug néptörzsek támadásai
ellen megvédhessék. Ezért a megszálló csapatok
első dolga volt, hogy megerősített táborhelyet épít-
senek. Az első római telepések a katonasággal
jött markotányosok, kereskedők voltak s lakóhe-
lyeiket a tábor szomszédságában emelték. Egyelőre
beérték bódékkal, melyektől ez a telep a „Canabae“
nevet kapta. A város, amennyire a nyomok után

Kúttisztítás.

Az ivóvizet kutak tisztán tartása közegészségi szempontból elengedhetetlen, — Ezt megkövetelheti a nagy közönség, kivált a forró nyári napokban. Mennyi betegséget el lehetne háritanunk, ha folyton kaphatnánk tiszta és jó ivóvizet. De aki másként nem bír magán segíteni, kénytelen a tisztátalan vizet is meginni, mert szomszédunk csak nem veszhet el és azután esodálkozunk rajta, hogy a tifusz és bélhurut hogy szedi áldozatait. Reményleni merjük, hogy ezen a tarthatatlan állapoton egyszer valahára segítve lesz.

Az artézi kút nagyon jó fürdőnek való vizet ad; talán még gyógyító hatása is van, de nem minden egészséges gyomor veszi be. Különbösen is a szakértői vizsgálat úgy nyilatkozott róla, hogy emberi italul nem alkalmas. Panaszkodnak is sokan, hogy gyomor és bélgörcsöt kapnak tőle. Nem is esoda: határozottan lúgos víz.

Akinek tehát olyan kútja van, hogy vize megíható, okosan teszi, ha most a meleg időben kúttisztítatja; legalább egész éven át lesz ivóvize.

A katonaságnál a kúttisztításra külön szabály van. E szabályt a következő rövid kivonatban ismertetjük:

A vizet egészen ki kell merni, — a kút oldalát belül jól le kell pucolni, — a fenekéről az iszapot kiszedni.

Mintegy 10 kilónyi oltatlan jó meszet — ökölnyi darabokban — a kút fenekén el kell teríteni. A beszüremkedő vizet a meszet megoltja, az oltott mesz pedig a szerves gombákat megsemmisíti. A meszet, vizet 24 óra múlva jól ki kell merni, — egészen.

Ezután 5 kilónyi sót — ökölnyi darabokban — a kút fenekén el kell teríteni, — a vizet ezt is feloldja. A sós vizet szintén 24 óra múlva jól ki kell merni — egészen.

Veszünk ezután darabos faszenet, azt a portól megmossuk. Mintegy egy vékonyít egy tiszta zsákba kötünk s a zsákot egy kötéllel a kút fenekéig leeresztjük. Ezt a szenet — így a vízben függve — ott kell

ítélhetünk, nem képezett összefüggő egészet. A tábor környékén emelkedő épület csoportot temetők választják el a mai Ós-Buda alatt fekvő, sokkal tekintélyesebb épület csoporttól. Aquincum 300—400 éves történetének legfényesebb napja aligha nem az volt, midőn II. Valentiniánus benne császárrá kiáltották ki.

Romjainak kiásatási munkálatai nagyobb mértékben 1882. óta folynak, amióta t. i. kizárólag a főváros gondoskodik a költségek fedezéséről; ami pedig az ásások adminisztratív és tudományos részét illeti, az iránt egy fővárosi régészeti szakbizottság intézkedik.

Az első emlék, mely a rajta évszázadok óta nyugvó földréteg alól napfényre került, az amfiteátrum (köralakú színház) volt. A Pap-földön az épületek egész sora került napfényre. A kiásott romok főbb részei: utczarészletek, tornacsarnok, vásárpiacz, szinkör, Mithras temploma, Nemezis szentélye, nagy fürdő. Az utca a mai nagy városok mintájára készült, épület épület mellé sorakozik, tág udvarokról és kertekről szó sincs. Az utczák iránya a tábor (castrum) fekvéséhez alkalmazkodik s valamennyien kövezve voltak, nagy poligon mészkő lapok fedték. A szélesebb utczák mindkét oldalát, a keskenyebbeknek csak egyik felét csatornák szegélyezik, melyeken az utca vize lefolyást talált. Különbösen az utczákra nyíló épü-

leket hagyni egy hónapig. Ha a víz nehezen tisztúlna, időközben lehet frissíteni is újabb szénnel.

A kút vize így megtisztul. De gond legyen rá, hogy ne pangjon a víz a kútban, hanem húzni kell minden nap, annál jobb lesz a víz, minél többet húzzák. A kutat földve kell tartani, hogy a szél ne hordjon bele mindenféle port, szemetet. A kút környékét is tisztán kell tartani, ne legyen közel hozza trágya vagy olyas valami, ami átszivárogva, megfertőzheti a vizet. A kút környékén ne álljon meg az esővíz sem, mert a poshadt víz leszivárog.

Ezen az uton-módon is lehet jó ivóvizet kapni, — de csak kívül a város széle felé, — idebent hiában erőlködünk; a város belső részén a talaj mindenütt fertőzve van.

SZÍNHÁZ.

Az „Abonyi Lajos szobor alap-“ javára f. hó 20-án Szt. István király napján műkedvelői előadás lesz. Véli Miksa a helybeli takarékpénztár könyvvezetője írta a darabot, melynek címe: „Kapuzárás előtt.“ Igen ügyesen kidolgozott 3 felvonásos vígjáték, melyben a kis városi élet van frappausan hűen leírva. Sok kedves jelenet van benne, amin a közönség jól multhat. Véli már írt a múlt évben is két kis vígjátékot, amit szintén a műkedvelők adtak elő; ez a mostani a kérő trilogiájának a harmadik, az utolsó része. A darab sikerében nem kételkedünk s azt nagyban elő fogja mozdítani az is, hogy Abonyi Gyula úr, a budapesti nemzeti színház kiváló művésze fogja rendezni, s ő tanítja be a műkedvelőket is. A szerepek a következőleg vannak kiosztva: R. Tóth János, Abonyi Gyula úr. Amália neje, Laczkó Bella k. a. Juliska leányuk Balogh Mariska k. a. özv. Halácsyné, Máthé Ilonka k. a. Kovács sógor. Temesközy Gerzson úr. Pétery állatorvos, Dobozy Kálmán úr. Ella, Bognár Aranka k. a. Iza, Farkas Ilonka k. a. Fehér Elemér, Máthé Jenő ur.

A darabot megelőzőleg Bognár Aranka kisasszony, a budapesti országos színi akadémia III. éves jeles tehetségű növendéke „A bakfis“ című kedves kis monologot fogja előadni.

A nemes czél érdekében az előadásra felhívjuk a t. színpártoló közönség becses figyelmét. Abonyi Gyula urat, a helybeli műkedvelők felakarják kérni, hogy Véli Miksa jeles színművének az előadása után — itthon tartózkodásának az ideje alatt — még egy népszínművet is rendezzen.

Örökké emlékezetes fog maradni Abonyban

letek homlokzata kevés változatosságot mutatott. A lakó házuknak nem volt utcára nyíló ablaksora, a sima falakat csak a kapubejárat törte meg. A napfényre került romok legjobb esetben 2—3 méter magasságig emelkednek. A rómaiak e vidéken kizárólag termésmészkből építkeztek, melyet a szomszédos kőbányákban törtek; oly szilárdan építettek azonban téglá nélkül is, hogy az idők mostohasága még ma sem, midőn szabadon állanak, vehet igen erőt rajtuk. Belső kiállítás dolgában azért a legigénytelenebb épület is sokkal több esint és izlést árul el, mint ahogy képzelnők. A falak vakolva voltak s többé-kevésbbé gondosan készült falfestmények fedték. Az aquincumi leletek különben ma már egy diszesen épült múzeumban a romokhoz közel összegyűjtve és rendezve szemlélhetők.

A romok megtekintése után csakhamar a mai fürdőhöz ér az ember, melyet eredetéről romainak neveznek.

Egy kezdetleges parkírozású, de egyszerűségében igen kedves hely ez. A kénes meleg forrás több helyen szakad fel a földből s kristály tiszta folyócskává képződik, melynek kavicsos és sajátos színű fővénnyel ékített aljazata tisztán tükrözik vissza a felszínen és különös kékeszöld színben játszadozik. A folyócska egy kiszélesült részén rendes uszoda van felállítva nők és férfiak részér

„A eszmadia, mint kísértet“ mult évi előadása és épen ezen fel-lelkesülve akarják Abonyi urat felkérni, hogy még egy olyan előadást, mint a mult évi volt, rendezzen.

Az előadás tiszta jövedelme szintén a szobor alap javára lenne fordítva.

Meg vagyunk győződve, hogy ez a második előadás Véli Miksa darabjának sem erkölcsileg, sem anyagilag nem lesz kárára s ezért reméljük és hisszük, hogy Abonyi Gyula ur, ki oly igaz szeretettel van szülővárosa minden egyes lakója iránt, nem fogja visszautasítani a műkedvelők kérését.

Nekrolog.

A lefolyt héten három olyan haláleset híret hozta meg a táviró, melynek Abony város előkelő családait, nevezetesen az Antos, Blaskovich és gróf Szapáry családot egészen közelről érintik.

Báró Laffert Antalné, Antos Istvánné édes anyja e hó 6-án, tegnap mult egy hete meghalt Alsó-Tátrafüreden. — A család a következő gyászjelentést adta ki:

„Antos Istvánné báró Laffert Matild, ugy saját, mint férje és Ilona leányuk, továbbá Kontz Ilona, Puchberger Lajosné Kontz Mária és férje, valamint Kontz Mártha és az összes rokonok nevében is megtört szívvvel tudatja a forrón szeretett anyának, anyósának, áldott jó nagyanyának, testvérnek, sógornőnek és rokonnak, Méltóságos özvegy báró Laffert Antalné szül. gyertyamosi Kontz Matild úrnőnek folyó hó 6-án reggel 9 órakor, életének 68-ik évében Alsó-Tátrafüreden szívszélhűdés következtében váratlan történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei Rákos-Csabán, f. hó 10-én d. u. 4 órakor fognak az ágost. evang. egyház szertartása szerint megáldatni és ugyanott a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Rákos-Csaba, 1898. aug. hó 8-án. Béke poraira! Áldás emlékére!“

Kárász Katalin özvegy Siateczky Turibiusné, Blaskovich Albertné testvére, 65 éves korában meghalt Bécsben e hó 6-án, tegnap mult egy hete déli 12 órakor. Kihült tetemeit Felső-Sápon (Nógrád-megyében) e hó 11-én, csütörtökön d. e. 10 órakor helyezték örök nyugalomra, a férje mellé. — Bécsben volt, az unokahúgát, Rónai Jolánt meglátogatni, aki betegsége gyógyítása végett ott egy szállodában lakik. A boldogult a szoba padlón elesett, felső lábszára eltört, bevittek a kórházba (ott jó külön szobája volt), a törött részt gipszbe bekötötték; a kötést azonban fölfelé is nagy terjedelemben alkalmazták és ez okozhatta, hogy a vérkeringés tetemesen volt akadályozva. Halálát szívszélhűdés idézte elő. — (Gyászjelentést nem kaptunk.)

Gróf Szapáry Istvánné, volt főispánunk neje, e hó 8-án, hétfőn Albertin meghalt

külön, hőfoka 27.5. C. Hatására a császárfürdő vizéhez hasonlít.

Miután már meglehetősen későn volt az idő, midőn odaértünk s a levegő igen hűvös volt, sajnalatunkra nem élvezhettük a fürdő kristály vizét, a helyett a fürdő vendéglő előtt levő egyik asztalhoz ültünk s a szög alatt az asztalok fölé meghajlított hatalmas szomorú fűz ágaitól környékezve fogyasztottuk el izletes vacsoránkat, a melyhez a pompás levegőn kívül még a vendéglős tiszta bora és jó söre szolgáltatva a kedélyes hangulatot. Czigányok is ólálkodtak körülöttünk, a mi arra mutat, hogy szebb napokon, főleg pedig ünnepi alkalmakkor nagyobb közönség szokott ide kirándulni.

Megszólítottam a szőke hajú, halvány arcú pinezért:

— Lesz-e nagyobb arányú építkezésre kilátás e fürdőn, tekintettel a mind nagyobb mérvű érdeklődésre, a melyben azt a közönség részesíti?

— Nem uram, mondá ő, nekünk büszkeségünk az egyszerűség. Így szép és eredeti a római fürdő, a modernizálás megfosztaná őt legnagyobb vonzerejétől, a mi az ő jellegében áll.

És én úgy éreztem, hogy igaza van, mert ami minket is megragadott, az épen ama csendben és egyszerű, természetes szépségben, továbbá a régmúlt idők komoly, merengésre hangoló romjaiban áll, a melyekkel csak Aquincum és környéke

A család a következő gyászjelentést adta ki: „Muraszombathi, széchi-szigeti és szapári gróf Szapáry István es. és kir. kamarás, valóságos belső titkos tanácsos ugy a saját, mint gyermekei: Péter, Károly, neje Hoffmann Nóra, Pista, neje Atzél Constance és gyermekeik: Eszther, Lajos, Stefi, Marianne és Miklós, továbbá Vera, férje nemeskéri Kiss Pál és gyermekeik: Sándor, Géza és Margit, végül Tibor nevében mélyen szomorodott szívvel jelenti a felejthetetlen hitvestárs, anya, nagyanya és anyós: nagyméltóságú gróf Szapáry István né szül. rádaí Ráday Borbála grófnő Ó es. és kir. apostoli felsége csillagkeresztes és palotahölgyének folyó hó 8-án reggeli 9 órakor hosszú szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 64-ik, boldog házasságának 45-ik évében Albertin történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 10-én délután 4 órakor fognak a gyászházban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az albertyi családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-miseáldozat az irsai plebánia templomban folyó hó 11-én d. e. 10 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni. — Alberti, 1898. aug. hó 8-án. Béke és áldás hamvaira!”

A boldogult grófnő mig Abonyban lakott, különösen a hatvanas években, éltető eleme volt Abony város társas életének. Lelket tudoti önteni a szunyókálásra hajlandó kis városi társaságba, jóságos szelidségével lekötözte, imponáló szépségével meghódította, szeretetének melegével magaköré vonzotta Abony város társadalmának száz-felé húzó faktorait.

A szegények áldással említették nevét; valóságos védangyala volt a szegényeknek, elhagyottaknak.

Áldásos működéséről — hely szüke miatt — csak a jövő számban emlékezhetünk meg.

Nyilatkozat.

Azon híresztelésekkel szemben, mintha lapunk megszűnnék, kijelentjük, miszerint ez idő szerint erre semmi szándék fön nem forog. Bár a t. közönség pártolása ez ideig nem biztosítja még teljesen a lap fenállását, de úgy a szerkesztőség, mint a kiadóhivatal áldozattal is azon van, hogy a közönségünkre s általában közéletünkre nézve oly fontos eszközt, a helyi lapot, megszilárdítsa és hivatásában mind inkább emelje. Reméljük, hogy a t. közönség magáénak tekinti ez ügyet s kisebb érzékenykedés vagy alaptalan ráfogások miatt nem fog idegenkedni saját lapjának pártfogásától.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

bir. Ebben van vonzó, hódító erőssége a természetes szépnek a mult emlékei iránt fogékony lelkekre.

Hazafelé irányítottuk lépteinket. A nagy hidnál tündéri jelenet tárult elénk. A derült ég csillag táborával mosolygott le reánk, alattunk a Duna ezüstös hullámai sejtelmes suttogással hömpölyögték. A parton fényárban úszott a Grósz-féle díszes vendéglő, mely egy tündérmesebeli várkastélyhoz hasonlított ragyogó üvegoldalival. Belülről vidám cigányzene kedves accordjai hangzottak elő. A turista-társaság mulatott benne, amint ezt a turista jelvényekkel ékített csónak elárulta, mely a vendéglő előtt a Duna csillámos vizében ringatózott.

Szép a természet és csodálatos a kéz, mely mind e szépséget megalkotta. Nekünk pedig nincs más hátra, mint hogy élvezzük tiszta kebellet a Mindenható ajándékát.

Körülbelül eme gondolatokkal váltunk meg a Dunától, hogy a kellemes kirándulás után átadjuk magunkat az éj üdítő nyugalmanak.

MI UJSÁG?

— **Ünnepek.** A ránk jövő hét csupa ünnepből áll. — Ma vásár- és vásár, — hétfőn nagy Boldog Asszony ünnepe, — csütörtökön felséges Királyunk 68. születés napja, — szombaton szent István király ünnepe és bucsu, — rá azután megint vasárnap. Tehát nyolcz nap alatt öt ünnep.

— **Városunk búcsúja.** A nemzeti ünnepen, szent István napján lesz az abonyi búcsú, mert a helybeli kath. templom annak védnöksége alá van helyezve, miként ezt a főoltár képe is eléggé jelzi. Mutatja e körülmény is őseink hazafiságát, mely még a vallásban sem feledkezik meg a haza körül szerzett érdemeikről. Nálunk nagyobb duhajkodások nem szoktak előfordulni, mert műveltebb népünk tudja a búcsú komoly jelentőségét s nem a féktelen mulatozáshoz keres czímet a búcsúban.

— **Iskolaszéki gyűlés.** A helybeli r. kath. iskolaszék folyó hó 15-ikén d. u. 3 órakor szokott helyiségében gyűlést tart, amelyen a jövő évi költségvetés állapítatik meg s pénztárvizsgáló-bizottság küldetik ki az elműlo iskolai év számadásainak megvizsgálására.

— **Hímen.** Szűcs István, az ujonnan megválasztott róm. kat. tanító, e hó 15-én, hétfőn tartja esküvőjét Schlosser László tanító nevelt leányával, Ella kisasszonnyal.

— **Családi öröm.** Pongrácz Aladár huszárzásados és Antos Anna szülöket e hó 10-én, szerdán este 9 órakor egy új szülött kis fiu, — Várady János tanító és Sallay Ilka szülöket e hó 11-én, csütörtökön délelőtt 9 órakor egy ujszülött kis leány örvendeztette meg. — Kívánjuk, hogy a szülőknek sok örömük legyen a kicsinyekben; a kiket a jó Isten sokáig éltesen.

— **Iparfelügyelő.** Menczer Árpád iparfelügyelő e hó 11-én, csütörtökön városunkban volt és beható vizsgálat alá vette a két gőzmalmot. Vizsgálódásait leginkább arra terjesztette ki, hogy a gőzmalomban alkalmazott munkások élete, testi épsége és egészsége meg van-e védve úgy, mint azt a törvény és a kormány rendelete megköveteli. — Nem egészen volt megelégedve a látottakkal. Na de így azután segítve lesz a tapasztalt hiányokban.

— **Hirtelen halál.** Lencsés Varga Albert e hó 9-én, kedden délelőtt 9 órakor kint a tanyán hirtelen meghalt. Ott dolgozgatott a babföldön s a baj ott vette elő. Valószínűleg napszúrás vagy szivszélhűdés okozta halálát. — Soha sem tudhatja az ember, hogy hol éri utol az a kérlelhetetlen kaszás, mely folyton nyomunkban jár.

— **Tűz.** Ugy látszik, állandó rovatot kell nyitnunk a tüzesetek számára. A héten e hó 8-án, hétfőn d. u. 1 órakor megint tűz volt; a czeplédi utcában Barna Mihály udvarán gyuladt ki egy kis rakás szalma és a tűz az ól tetejébe is bekapott. Szerencsére a szomszédok széthányták az ólat, így nem kaphatott bele a lakóházban, pedig hozzá volt építve. — Mi okozta a tüzet? . . . A gyermekek . . . mindég csak a gyermekek . . . Vajjon lesz-e valaha Abonyban nyári gyermek menedékhely.

— **Tűzoltók.** A rendszeres tűzoltás megint el lesz odázva egy pár évre. Önkéntes tűzoltóság akar alakulni. Sajnos — ennek sem birunk jobb jövőt jósolni, mint az előbbieknak. A tűzoltáshoz nem zsinoros ruha és fényes csákó, hanem víz és rend kell. Ezt pedig csak a köteles tűzoltókkal érjük el. Az önkéntes tűzoltó olyan mint a szabad csapat; akkor engedelmeskedik csak, ha neki tetszik. — Egyébiránt — mint halljuk — most magasabb igényekkel állnak elő. Egyenruhát és teljes felszerelést kérnek a várostól. Félős — hogy ezen a kérdésen szenved hajótörést.

— **Jubileum.** Angol ország összes vasutai e hó 12-én, pénteken ünnepelték a vasut apjának (mint ők nevezik) emlékezetét. Stephenson György az első vasut feltalálója ugyanis ez előtt 50 évvel halt meg.

— **Akci.** Uj évtől kezdve az akci régi eredetiségébe tér vissza, — csak a bortól és hústól kell fizetni, mint hajdan. — A sör, czukor és szesz-adót más uton szedi be a kincstár. A fogyasztási adóhivatal ez ok miatt feloszlik az év végével, mert ami a legtöbb dolgot adta, — a pálinka, szesz, czukor, sör-adó számítással, behajtással, ellenőrzéssel nem kell többé bibelődni. — Nem lehet tudni, nem más viszi-e ki a város orra elől; mert még minden alkalommal próbálgatták azok, akik a regalé bérlőségben boldogulásukat reménylették.

— **Dohánytermelés.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a dohánytermesztésre szánt területeket meg kell vizsgálni, hogy vajjon a föld alkalmas-e jó dohányt termelni. — Nagyon helyes dolog, mert a kész dohányból — mikor beadják — nagyon bajos volna a javát kiválogatni; a rosszat meg miért venné meg a kincstár, hogy aztán drága pénzért velünk szivassa el. — A pestmegyei III. számú talajvizsgáló bizottság e hó 16-án, kedden kezdi meg itt az abonyi határban működését. A termelők saját érdekekben jól teszik, ha a bizottságot kalauzolják; mivel ők magok legjobban tudhatják, hogy birtokuknak melyik része alkalmas jó dohány termesztesére. — Ha ezt az egész országban lelkiismeretesen végrehajtják: mi dohányzók fogunk nekik köszönetet mondani.

— **Tüdővészések az istállóknak.**

Az ország több vidékén még mindig uralkodik az a téves felfogás, hogy a tüdő-gümőkórban szenvedő (heptikás) betegek a tehén-istállóknak kigőzölgesekkel telt levegőjében gyógyulást találnak s e czéllból az ilyen istállóknak országszerte sok heptikás beteg fordul meg, sőt ott hosszabb időn keresztül tartózkodik is. — Az ilyen betegek által gondatlanul szerte kivetett köpet az istállók légkörének fertőzése által a tejgazdaságban alkalmazott embereket, a takarmány fertőzése által pedig az istállóban levő tejelő állatokat is betegekké, az istállóban tartott edények szennyezése után az onnan elhordott tejet és tejtermékeket fertőzőképességeké teszi. — A belügyminiszter most szigorúan eltiltotta a tüdővész embereket a tejgazdaságokban való alkalmazását és megtiltotta a heptikásoknak a tehén-istállóknak való tartózkodását, mert ez a tüdővész terjedését jelentékenyen elősegítheti és közegészségi szempontból — mint föltötte káros következményü dolog — meg nem engedhető. — Lelkiismeretbe vágó dolog, hogy a tehéntartó gazdák és a tejgazdaság-tulajdonosok ezt a rendeletet meg is tartásák.

CSARNOK.

Hadgyakorlat után.

(Folytatás.)

Írta: Máthé Jenő.

A hús esti levegő rossz kedvre józanította ki a tisztákat. A trapp végén mind ott levagoltak szóltanul Kammer kapitány mögött, csupán Szcenczey főhadnagy maradt hátra. Dühös volt az egész tisztikarra, de legfőkép magára, hogy szóltanul nézte végig az egész koresmai jelenetet.

Némán haladtak így egy darabig; egyszerre előrevágtat Szcenczey s minden tisztelgés nélkül odaáll a kapitány elé.

— Kapitány úr! megengedi, hogy visszamehessek és a számlát rendezzem, mert a nagy zűrzavarban senkinek sem jutott eszébe.

— Ah! Igaz is nek van. Egész elfeledtünk. No der Führer Bokor az majd megcsinálja. Te csak itt maradsz eregem. — Ahá! . . . az a kis lánygy, . . . az a te szeretőd nek volt, úgy-e?! Az akarsz látni?

— De kapitány úr!

— Olyan nem nek lesz — s kárörvendőleg mosolygott a fess főhadnagyrá, amint látta, hogy az türelmetlenül fészkelődik a nyeregben. — Nézzed nek eregem! te elére foksz lovaganyi és Terek-Csabán mekrendolsz a vacsora, nekem két csirkét téve. Mek valami finom Quartier.

— Nekem egy kis libácskát — kacagta gúnyosan gróf Szenteffy főhadnagy.

— Nekem egy kövér sneffet — kiáltotta Barczta Tibi — a kadé!

Általános kacagás volt a felelet Szcenczey duzzogására; még az őrmesterek is nevettek.

Az elegáns főhadnagy nagyon megharagudhatott, mert egy szót sem szólt, hanem lemaradt a tisztektől s oldalt lovagolva bosszúsán ugratta sárgájával a kapóra jövő árkokat.

A kapitány megnehezelt reá ezen viselkedéseért. Megfordult és harsányan odakiáltott németül:

— Főhadnagy úr! remélem megértette parancsomat.

Szcenczey pillanatig úgy tett, mintha engedelmeskedni akarna; sarkantyúba kapta lovát, de

megfordította és mintha véletlenül ragadta volna el a ló, szélesebben száguldott vissza Erdős-felé.

A kapitány elkacagta magát s egy ordinánczot — huszár Tüdöst — küldte utána; de az bármennyire sarkantyúta is lovát, nem tudta utólérni a főhadnagyot, ki felséges galoppban vágta-tott előre. Valahol a falu alatt mégis utólérte a már régen lépésben haladó főhadnagyot. Szenczey azonban annyira el volt mélyedve gondolataiba, hogy szinte ijedten rivalt rá, amikor egyszer a hátamegett észrevette a huszárt. Mégis megtúrte maga mellett, mert nem tudott vele mást mit csinálni.

Lépésben haladtak előre a szegényes falu főutcáján s a falu másik végén megálltak a kocsma előtt.

— Itt maradsz kint a lovammal — parancsolta a főhadnagy. — Leugrott a lóról s mint aki már ismeri a járást, se jobbra, se balra nem nézett, hanem egyenesen áthaladt az udvaron a ház ajtaja felé.

A sarkantyú-pengésre egy piros keszkenős kis leány állott fel a virágos kis kert padjáról, könnyes szemeit megtörölve nézte a közeledő huszár-tisztet.

Szép magyar arcza volt, ketté választott szőke haja valami szelid szemérmességgel vette ki magát parasztos piros kendője alatt. Fehér blúza városias bőrvél volt lekötte; nagyon rendez, takaros kis leány volt, félénk, piezi szájjal és nefelejs kék szemekkel.

— Ejnye de valami fájín vászoncseléd — gondolta Tüdös és majd elnyelte onnan a kapuból a szemével.

Szenczey az udvaron áthaladva, megállt egy pillanatra az ajtó előtt s eldobta finom cigarettáját.

A leány ahogy felismerte a tisztet, valami bájos mosoly jelent arcán s örömmel futott a tiszt elébe. Reszketve törölte meg kezét kis fehér köntényében, egy pillanatig habozva állott még a tiszt előtt, de azután egy sikoltással nyakába ugrott a szép főhadnagynak.

— Gida! édes Gida!

A főhadnagy kissé bosszúsán pillantott vissza a huszárra, de amint látta, hogy az milyen irigy szemmel nézi — nyilván azért, hogy tüntessen — ő is szerelmesen ölelte át a leány karsú derekát s megveregette a hátát, mint ahogy a kasszirnőkkel szoktak édelegni. Pedig a leány egész más-képen — testvéri szeretettel simult keblére.

— Kedves Iluskám — mormogta a főhadnagy és sietve vonszolta be a szobába.

Huszár Tüdös nagyon unta magát egyedül, de szerencséjére a piros szoknyás szolgáló észrevette a katonát, letette a vedret s kiment hozzá diskurálni. Ennek megörült már a huszár, az már neki való vászoncseléd volt, mezitlábás, kissé ragyás alföldi parasztleány volt.

Az eskadron lassan haladt előre a poros uton. Gróf Szenteffy főhadnagy idegesen verdeste lovaglópálcájával a nyereg kápat. Bosszantotta a hirtelen parancs s az a esőkönyös leány, ki örökös vetélytársába Szenczeybe volt szerelmes. Egyszer, amint cigarettára akart gyújtani, észrevette, hogy a szelenczéje ott maradt a kocsmaiban.

Pompás ürügy volt, hogy visszafordulhasson. Nem szólt semmit, hanem az est homályában észrevétlenül eltűnt, s amilyen gyorsan csak lehetett, száguldott vissza Erdős-felé.

A falu kihaltak látszott, egy lélek sem volt az utcán s így észrevétlenül érte el a kocsmát. Tüdös a konyha ajtóban enyelgett a szolgálóval.

Az egyik utcái ablakon át látta, hogy Szenczey ott ül a belső szobában s komoly taglejtésekkel magyaráz valamit az idegesen járkáló öreg kocszmárosnak. A kis leány ott ült mellette s gyönyörködve jártatta végig újjait a főhadnagy atillájának arany zsinórzatán. Az öreg asszony is áhitattal fogta meg egyszer a kard bojtját. De Szenczey egyre csak magyarázott valamit szokatlan hévvel, az öreg pedig gyakran fenyegetett a század után öklével. — Kis idő múlva felálltak, Szenczey sorra ölelte őket, a kis leányt meg is csókolta. A következő pillanatban kicsörtetett a főhadnagy s harsányan kiáltott Tüdösre:

— A lovamat!

Dalásan pattant fel a sárgájára, arisztokratikus fejbőlintással búcsút intett s sarkantyúba kapva lovát, eszeveszett tempóban vágatott a tarlókon át a század után Török-Csabára. A felkelő hold meg-megvillant himpálódzó kardján.

Más fél óra alatt beért Török-Csabára s ott megtalálta a tiszteket egy kocsma udvarán, meg lehetős virágos jökevben az öreg diófa alatt.

Szenczey udvariasan tisztelgett a kapitány előtt, ki hamiskásan fenyegette meg kövér újjával.

— Hát Taszi főhadnagy úr, hol maradt? — kérdezte Barcza Tibi, a kadét.

— Szenteffyt kérdezed? nem láttam.

— Pedig utánad ment bizonyosan, mert ide nem érkezett meg velünk.

Beszélgettek azután egyről-másról, egyszer csak erős galoppot hallanak az utcáról. Szenczey gondolataiba merülve ült a többiek között, nyugtalanul pillantott hátra.

Gróf Szenteffy főhadnagy érkezett meg. Leszált lováról és jelentkezett. Arcza piros volt az indulattól s alig tudta magát türtöztetni.

A tisztek mind felálltak, mikor látták Szenteffy izgatottságát.

— Urak! — szólt Szenteffy s hangja szokatlan ünnepélyességgel csengett az illatos est esendjében — van egy ember közöttünk, akit a lovagiasság mintaképének tekintünk, akit mi elsőnek tettünk magunk között, akinek szavára mindannyian örömmel hallgattunk. Amit csinálni akart, az jó volt s mi készséggel engedelmeskedtünk neki s ez az ember eltúrte, hogy részeg tisztek az ő jelenlétében a hűgát beestelen szavakkal illették s az atyját pofon üssék. Eltúrte azért, mert nagyravágásának útjában állt az, hogy az apja kocszmáros. Azt hiszem, szükségtelen mondanom, hogy Szenczey Gida főhadnagyról van szó. — Én a tavaszi tiszti versenyen nyert arany szivartárczámot felejtettem ott s azért kellett visszemennem. Az édes atyja az öreg kocszmáros, amint meglátott, eszeveszett haragjában elmondott mindent s Ön hűgától — attól a kasszonytól — a történetekért mindnyájunk nevében bocsánatot kértem; atyjának pedig alávaló fia helyett a kapitány pofonjéért én kezelt csókoltam. — — — Urak! én ezt az embert arcul ütöm, de nem verekszem meg vele. — Odalépett a sápadt, mozdulatlan Szenczey elé s egész közlel az arczába vágta keztyűjét.

Gróf Zsigray Stefi kadét szédülettel nézte a támolgó embert, amint vette csákóját és kardját felköve szónéklül távozni akart.

— Hová készül Szenczey úr? — kérdé nemetül a kapitány.

— Keresek magamnak szállást éjjelre s holnap pedig oda — sziszegte s indulattól reszkető kézzel mutatott déli irányban — oda, — a stábhhoz, az ezredeshez, a generalishoz.

— Akkor — kiáltott a kapitány — én a magam felelősségére, a parancs ellenére másik faluba megyek kvártélyra. Nem akarok önnel egy faluban hálalni. Jöttök velem? — szólott a tisztekhez.

A tisztek mindnyájan követték. A kapitány egy őrmesternek kiadta a parancsot, hogy korán reggel a századdal menjen utánuk s ott hagyják az elegans Szenczey Gida főhadnagyot a hűvösödő est homályában.

Szenczey mikor magára maradt, levelet írt az ezredeshez, melyben leköszönt tisztí rangjáról, lepecsételte s átadta egy őrmesternek, hogy azt azonnal vigye a stábhhoz s ott adja át az ezredesnek. Azután pedig szép lassan, lépésben visszalovagolt a legelegánsabb tiszt a szülőfalujába, az öreg kocszmárhoz.

Vége.

Szerkesztői üzenetek.

Lelkek sajátsága. Régi história. — Hogy állításával szemben bebizonyítsuk, hogy nem új, ide iktatjuk Gougenot des Mousseaux hírneves tudósak 1864-ben megjelent, a tüneményekről írt könyvéből a következő közleményt:

Bruce Róbert, a hasonló híres skót családnak tagja, második tengerész tiszt — egy napon Uj-Fundland mellett hajózik és mialatt épp számításai felett tünődik, úgy véli, mintha kapitányát látná az íróasztala mellett ülni; most élesen odanéz, de az — akit lát — teljesen idegen, kinek hideg és rámeresztett tekintete meglepi őt.

Bruce felugrik, — sietve kimegy, hol a kapitánnyal találkozik.

A kapitány észreveszi rajta, hogy meg van ijedve.

Kérdi: — mi baja?

— Valaki ül az ön íróasztalánál.

— Lehetetlen — mond a kapitány.

— De igen, valaki ott ül. Idegen ember. Hogy jutott az oda?

— Maga álmodik, vagy tréfál — szól bosszúsán a kapitány.

— Nem álmodom én; legyen csak szives lejönni, megláthatja.

Lemennek. Az asztalnál senki sincs. Átkutatják a hajót minden részében, de idegen embert nem találnak.

— Pedig az, akit én láttam, az ön palatábláján írt.

Írásának még rajta is kell lenni.

Megnézik a palatáblát. Rajta vannak e szavak: Hajózatok északnyugatra.

— De hisz ezt ön írta — mond a kapitány — vagy más valaki a hajó személyzetből.

— Én nem írtam.

Megkérnek mindenkit, hogy írja le ugyanazt a mondatot, de egy írás sem hasonlít a palatáblán levőhöz.

— Nos hát engedelmeskedjünk az utasításnak — mond a kapitány — kormányoztassa északnyugatnak. A szél úgy is kedvező, — meg lehet próbálni.

Három órával azután a hajóór egy jéghegyet jelzett, melyhez egy hajó volt szorosan odatapadva. Ez a hajó utasokat szállított; de nagyon megvolt sérülve, úgy hogy tovább menni nem bírt. Az utasokat és a hajószemélyzetet tehát dereglyéken átszállították emerre a hajóra.

Abban a pillanatban, midőn a megmentett utasok egyike a mentő hajóra lépett, Bruce elsápadt, mert azt az idegent ismerte föl benne, aki a kapitány asztalánál ült.

Jelentette a kapitánynak.

— Kérem, írja le e szavakat: Hajózatok északnyugatra — szólt a kapitány az ujon érkezethez, mialatt a tábla tiszta felét tartotta eléje.

Az idegen leírta a mondott szavakat.

— Ön ezt saját írásának ismeri el? — kérdi a kapitány, kit roppant meglepett a két írás hasonlatossága.

— Természetes. Hiszen látta ön mikor írtam, midőn saját írását látta a tábla másik oldalán is.

— Mikor írta ön ezt ide?

— Én nem írtam. Legalább nem emlékszem rá.

— Mit csinált ön dél tájban?

— Aludtam.

Ekkor lépett oda a megmentett hajó kapitánya és közölte a mentő hajó kapitányával, hogy ez az utas ugy dél tájban — midőn fölébredt — így szólott hozzá:

— Kapitány ur, még ma meg fogunk menekülni. Azt álmodtam, hogy egy hajón voltam, amelyik segítségünkre fog jönni.

— Ez az ember — folytatá a megmentett hajó kapitánya — leírta nekünk a hajót, a vitorlátot és végtelenül meglepett bennünket, midőn ön félénk hajózott, hogy a leírás oly pontosan összevág az ön hajójával.

— Nekem meg az tünik fel furcsán — szól a megmentett utas — hogy amit itt látok, minden oly ismerős, pedig még soha sem voltam ezen a hajón.

Ebből láthatja ön, hogy a lélek sajátságáról írott közleménye nem új.

HIRDETÉSEK.

ELADÓ

szalon, ebédlő, háló és konyha

bútor

Dr. Mihalyiknál.

Megtekinthető

f. hó 15—20-ig bármikor.

Hirdetmény.

Van szerencsém Abony város és vidéke n. é. közönségének tudomására hozni, hogy szerencsém volt **Kirschweng** urat társamnak megnyerni, ki több éven keresztül Budapesten és nagyobb városokban a maikor igényeinek megfelelő sikerrel működött.

Elvállalunk minden a fényképezethez tartozó **művészies munkák** elkészítését, ugymint: életnagyságú platin, aquarel és kréta rajz által kiállított képeket, valamint bélyegnagyságú névjegy képeket.

Fölvételek bármikor eszközöltetnek, Midőn t. czimed nagybecsü pártfogását kérjük, biztosíthatjuk a legsikeresebb kiállításról.

Kiváló tisztelettel

Vörös és társa.